

عنوان مقاله:

اثر تخریب جنگل در موقعیت های مختلف شیب بر روی کیفیت و تحول خاک در غرب استان کردستان

محل انتشار:

پژوهش های حفاظت آب و خاک، دوره 25، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

سروه مرادی - گروه علوم و مهندسی خاک، دانشگاه کردستان

کمال نبی الهی - گروه علوم و مهندسی خاک، دانشگاه کردستان

سید محمد طاهر حسینی - گروه علوم و مهندسی خاک، دانشگاه کردستان

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: کیفیت خاک یکی از مهم ترین عوامل در ارزیابی مدیریت خاک می باشد لذا شناخت همه خصوصیات کیفیت خاک از قبیل فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی ضروری می باشد. تخریب جنگل و تغییر کاربری اراضی بر تغییرات ویژگی های خاک تاثیر گذاشته و منجر به کاهش کیفیت خاک می شود. علاوه بر این، خصوصیات خاک به موقعیت توپوگرافی نیز بستگی دارد. منطقه مریوان در استان کردستان جزو مناطق جنگلی زاگرس می باشد که با توجه به افزایش جمعیت در چند دهه اخیر و افزایش نیاز به غذا مورد تهدید قرار گرفته و بخش های از آن تحت کشت زراعت رفته است. هدف از این تحقیق بررسی اثر تخریب جنگل و جایگاه شیب بر روی کیفیت و تحول خاک در غرب استان کردستان می باشد. مواد و روش: 8 نیمرخ خاک در جایگاه های مختلف (شانه شیب، پشته شیب، پای شیب و پنجه شیب) دو شیب تپه مجاور هم، تحت کاربری های زراعت و جنگل (با شرایط یکسان) حفر و تشریح شدند. علاوه بر این در هر کاربری در هر موقعیت شیب، 3 نمونه خاک از عمق 0-20 سانتی متری برداشت شد. ویژگی های بافت خاک، شن ریز، کربن آلی، ظرفیت تبادل کاتیونی، رطوبت ظرفیت مزرعه ای، رطوبت نقطه پژمردگی دائم، هدایت الکتریکی، اسیدیته، کربنات کلسیم معادل، ازت کل، فسفر در دسترس، پتاسیم در دسترس، نفوذپذیری، شدت تنفس میکروبی، تخلخل، نسبت جذب سطحی سدیم (SAR)، رطوبت قابل استفاده و فرسایش پذیری خاک اندازه گیری و محاسبه شدند. یافته ها: نتایج نشان داد که موقعیت های پایین شیب (پنجه شیب و پای شیب) دارای مقادیر بیشتر رس، کربن آلی، رطوبت قابل دسترس، شن ریز، سیلت، ازت کل، فسفر قابل دسترس، پتاسیم قابل دسترس، ظرفیت تبادل کاتیونی، نفوذپذیری و شدت تنفس میکروبی و مقادیر کمتر کربنات کلسیم معادل، هدایت الکتریکی، فرسایش پذیری، pH و SAR در مقایسه با موقعیت های بالای شیب بودند. خاک های تشکیل شده در موقعیت های پایین شیب دارای عمق و تحول بیشتری در مقایسه با موقعیت های بالای شیب بودند. همچنین نتایج نشان داد دو کاربری (جنگل و زراعت) از لحاظ مقدار جرم مخصوص ظاهری، تخلخل، سیلت، رس، کربنات کلسیم معادل، شن ریز، pH، ماده آلی، شدت تنفس میکروبی، نفوذپذیری، نیتروژن کل، فرسایش پذیری و رطوبت قابل دسترس دارای اختلاف معنی داری بودند و تغییر کاربری اراضی جنگلی به زراعی منجر به تخریب مالی سولزها شده است. بنابراین، خصوصیات خاک وابسته به موقعیت شیب و نوع کاربری بوده و این عوامل، ویژگی ها و تحول خاک را تحت تاثیر قرار داده اند. نتیجه گیری: نتایج نشان داد تخریب جنگل در منطقه مریوان منجر کاهش کیفیت خاک از طریق کاهش معنی دار کربن آلی، تنفس میکروبی، ازت کل، ظرفیت تبادل کاتیونی، تخلخل، نفوذپذیری و رطوبت قابل استفاده و افزایش معنی دار جرم مخصوص ظاهری، اسیدیته، SAR، شن ریز، فرسایش پذیری و سیلت شده است. همچنین تخریب جنگل و تغییر کاربری اراضی به دلیل کشت و کار منجر به کاهش مقدار ماده آلی و تخریب ساختمان خاک افق مالیک شده است. لذا افق مالیک به اکریک تبدیل شده و رده های انتی سولز و اینسپتی سولز در کاربری زراعت تشکیل شده اند. علاوه بر این نتایج نشان داد که ...

کلمات کلیدی:

خاک های جنگلی، مریوان، مالی سولز، تغییر کاربری اراضی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

